Gemeente Haarlem

Informatienota

Onderwerp Briefadressen dak- en thuisloze jongeren	
Nummer	2019/1022223
Portefeuillehouder	Botter, J.
Programma/beleidsveld	2.3 Opvang, wonen en herstel
Afdeling	JOS
Auteur	Witteveen, T.M.
Telefoonnummer	06-14844669
Email	twitteveen@haarlem.nl
Kernboodschap	Met deze informatienota informeert het college de commissie Samenleving over een nieuwe werkwijze met betrekking tot briefadressen voor dak- en thuisloze jongeren. De voornaamste wijzigingen in de werkwijze zijn: • Het zwerfjongerenteam van het CJG krijgt een adviserende rol in het toewijzen van een briefadres voor dak- en thuisloze jongeren; • Het college spreekt de intentie uit dit advies over te zullen nemen; • Hierdoor kan direct een briefadres bij de gemeente worden toegekend waardoor het hulpverleningstraject niet stagneert; • Deze werkwijze is tot stand gekomen vanuit de werkgroep briefadressen jeugd.
Behandelvoorstel voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie Samenleving.
Relevante eerdere besluiten	2015/497863 motie “Einde spooktocht voor zwerfjongeren”, https://gemeentebestuur.haarlem.nl/bestuurlijke-stukken/2015497863-Motie-Einde-Spooktocht-voor-zwerfjongeren-1.pdf.
Besluit College d.d. 14 januari 2020	1. het college stelt de informatienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,

Inleiding
Zonder een geldige inschrijving in de basisregistratie personen (BRP) hebben mensen geen toegang tot sociale voorzieningen. Jongeren die zich melden bij de Brede Centrale Toegang (BCT) en geen inschrijfadres hebben kunnen daarom geen uitkering aanvragen of zorgverzekering afsluiten. De rechtmatigheid van de aanvraag kan immers niet worden getoetst. De eisen die gesteld worden aan het verkrijgen van een briefadres zijn strikt. Jongeren moeten op minimaal drie verschillende adressen verblijven en handtekeningen van hoofdbewoners aanleveren. Jongeren kunnen hier vaak niet aan voldoen. Dit heeft te maken met de specifieke problematiek van de doelgroep, waaronder de angst om het netwerk waar zij worden opgevangen verder te belasten. Hierdoor komt het voor dat CJG-coaches die hulpverlenen aan dak- of thuisloze jongeren vastlopen bij de aanvraag van een briefadres, en daarmee het hulpverleningstraject stagneert.

Het voorstel is een gewijzigde werkwijze omtrent het afgeven van briefadressen. Het is een urgent vraagstuk dat, op het moment dat er geen passende oplossing kan worden geboden, kan leiden tot beëindiging van het hulpverleningstraject en een jongere (opnieuw) uit beeld verdwijnt. Tot op heden is deze problematiek opgevangen door uitzonderingen en maatwerk. De voorgestelde werkwijze beoogd een structurele oplossing te bieden, door de uitvoerend professionals het vertrouwen te geven een inschatting te maken of een briefadres noodzakelijk en passend is. Deze werkwijze is specifiek voor de doelgroep dak- en thuisloze jongeren mogelijk vanwege de intensieve samenwerking met het zwerfjongerenteam van het CJG.

De nota informeert u over de voorgenomen wijziging in de werkwijze. De nota is onderdeel van de Ideale Route (nog in ontwikkeling), waarin een voorstel voor de gehele keten rond de begeleiding en ondersteuning van dak- en thuisloze jongere wordt gepresenteerd. Dit is een van de initiatieven in het kader van het Landelijk Actieprogramma Dak- en Thuisloze jongeren waar Haarlem aan deelneemt.

2. Kernboodschap
Er zijn verschillende redenen waarom jongeren in een positie terecht komen waarin zij worden uitgeschreven uit de BRP. Onder andere schuldenproblematiek, onstabiele of onveilige huisvesting en landelijke wetgeving, zoals de kostendelersnorm, zijn hier onderdeel van. Veelal is er sprake van een combinatie van problemen die uiteindelijk leiden tot uitschrijving. Deze jongeren krijgen vervolgens te maken met verschillende vormen van uitsluitingsmechanismen, die maken dat zij niet meer als volwaardige burger deel kunnen nemen aan de samenleving. In het preventieve kader biedt het pilotproject Spookjongeren deze jongeren hulp vóór een definitieve uitschrijving heeft plaatsgevonden. Als dit te laat is, en een jongere is uitgeschreven, ervaren zij moeilijkheden bij het vinden van een nieuw inschrijf- of briefadres. De gemeente biedt de mogelijkheid voor een briefadres. Dit is op de Zijlvest 39, bij het loket van de Brede Centrale Toegang. Hier kan dagelijks post worden opgehaald.

De huidige werkwijze van het afgeven van een briefadres voldoet onvoldoende waardoor in een aantal gevallen de hulpverlening van dak- en thuisloze jongeren stagneert.

Dit heeft te maken met de lokale, strikte voorwaarden die worden gesteld aan het verkrijgen van een briefadres. Eén van de voorwaarden is dat een jongere op minimaal 3 verschillende adressen verblijft om een aanvraag in te kunnen dienen voor een briefadres. Verblijft een jongere op minder dan 3 adressen, wordt verwacht dat hij/zij zich op een van deze adressen inschrijft. Deze regels kunnen het vaak fragiele netwerk dat er nog is extra belasten, en daarmee ondermijnen.

In de praktijk zien we dat het netwerk van een jongere vaak eerder bereid is tijdelijk verblijf toe te staan dan een briefadres of inschrijving. Dit leidt tot situaties waarbij een dak- of thuisloze jongere tijdelijk in het eigen netwerk kan verblijven, zich daar niet kan inschrijven en hierdoor geen aanspraak kan maken op voorzieningen. Volgens de huidige werkwijze kan dit pas op het moment dat deze jongere gebruik maakt van de maatschappelijke opvang. Dit is voor jongeren een onwenselijke situatie en zorgt voor onnodige bezetting van een opvangplek.

Het CJG-zwerfjongerenteam krijgt een adviserende rol voor het toewijzen van een tijdelijk briefadres. De Gemeente Haarlem behoudt de bevoegdheid om briefadressen te verstrekken, maar spreekt de intentie uit het advies van het CJG op te volgen. De nieuwe werkwijze is het advies van het CJG leidend in het besluit een briefadres toe te kennen.

Oude werkwijze: een jongere moet bij de Brede Centrale Toegang opgeven waar hij/zij de afgelopen weken geslapen heeft. Daarnaast is er een controleperiode waar de jongere dagelijks telefonisch moet doorgeven waar hij/zij de nacht doorbrengt. In de vroege ochtend kan dit gecontroleerd worden. Bij verblijf op minder dan 3 verschillende adressen of hoofdzakelijk verblijf op 1 adres wordt geen briefadres toegekend. Een jongere moet zich inschrijven op het adres waar hij/zij het meest verblijft, ongeacht of dit een reële mogelijkheid is.

Nieuwe werkwijze: de CJG-coach maakt de afweging of een briefadres gepast is. Onderdeel hiervan is zicht op, en contact met het netwerk van de jongere. Mocht een oplossing in het eigen netwerk onmogelijk zijn geeft de CJG-coach het advies voor een briefadres. De jongere ondertekent een briefadrescontract als onderdeel van het trajectplan. Een briefadres wordt tijdelijk verstrekt met als doel de nodige voorzieningen voor verdere hulpverlening beschikbaar te maken. Er wordt gezamenlijk gewerkt aan een duurzame oplossing.

3. Consequenties

Maatschappelijk effect

De Gemeente Haarlem heeft de verantwoordelijkheid aanvragen voor briefadressen zorgvuldig te toetsen en de Basisregistratie Personen (BRP) op orde te houden. Daartegenover staat dat de Gemeente Haarlem zorgplicht heeft richting haar inwoners. De huidige voorwaarden voor het verkrijgen van een briefadres zorgen ervoor dat in sommige gevallen jongeren verstoken blijven van hulp. Een geldige inschrijving in de BRP is een absolute voorwaarde voor het aanspraak maken op voorzieningen als een bijstandsuitkering, een (zorg)verzekering, studiefinanciering, toeslagen of een bankrekening.

Het CJG is al jaren een vertrouwde partner binnen het Sociaal Domein. De samenwerking tussen de BCT, de gemeente en het zwerfjongerenteam van het CJG maakt dat binnen 24 uur na melding bij de BCT een CJG-coach betrokken raakt bij een dak- of thuisloze jongere. Door de CJG-coach de inschatting te laten maken of een briefadres toegekend dient te worden, en dit advies over te nemen, kan er direct geschakeld worden om de nodige voorzieningen aan te vragen. Dit komt het hulpverleningsproces ten goede.

Financieel
De huidige werkwijze maakt dat een deel van de dak- en thuisloze jongeren pas recht krijgt op een briefadres als er gebruik wordt gemaakt van een maatschappelijke opvangvoorziening. Bij een wachtlijst voor het jongerenpension Spaarnezicht, en het gebrek aan een nachtopvang voor deze doelgroep, worden hotelovernachtingen bekostigd. Deze kosten voor de gemeente kunnen hierdoor oplopen van €80,- tot €150,- per nacht. Door een tijdelijk briefadres te verstrekken kan het hulpverleningstraject starten zonder dat een jongere noodgedwongen gebruik moet maken van de maatschappelijke opvang. Hiermee worden overnachtingskosten bespaard.

Landelijk onderzoek uit 2018, uitgevoerd in opdracht van Stichting Zwerfjongeren Nederland, heeft aangetoond dat tijdig investeren in de doelgroep dak- en thuisloze jongeren in de leeftijd van 18 tot en met 23 jaar financieel loont. Door tijdig in te grijpen worden hoge maatschappelijke kosten van €36.000,- tot €100.000,- per jongere per jaar bespaard. Als een jongere vóór het 24ste levensjaar zelfstandig is wordt een kostenreductie van €2,40 op elke geïnvesteerde euro gerealiseerd.

4. Vervolg
In januari staat een bijeenkomst gepland met de werkgroep briefadressen om deze nieuwe werkwijze door te spreken en de organisatorische randvoorwaarden te bepalen. Vervolgens kan er gestart worden met de nieuwe werkwijze. De werkwijze zal na 6 maanden worden geëvalueerd met de betrokken partners.

5. Bijlagen
N.v.t.